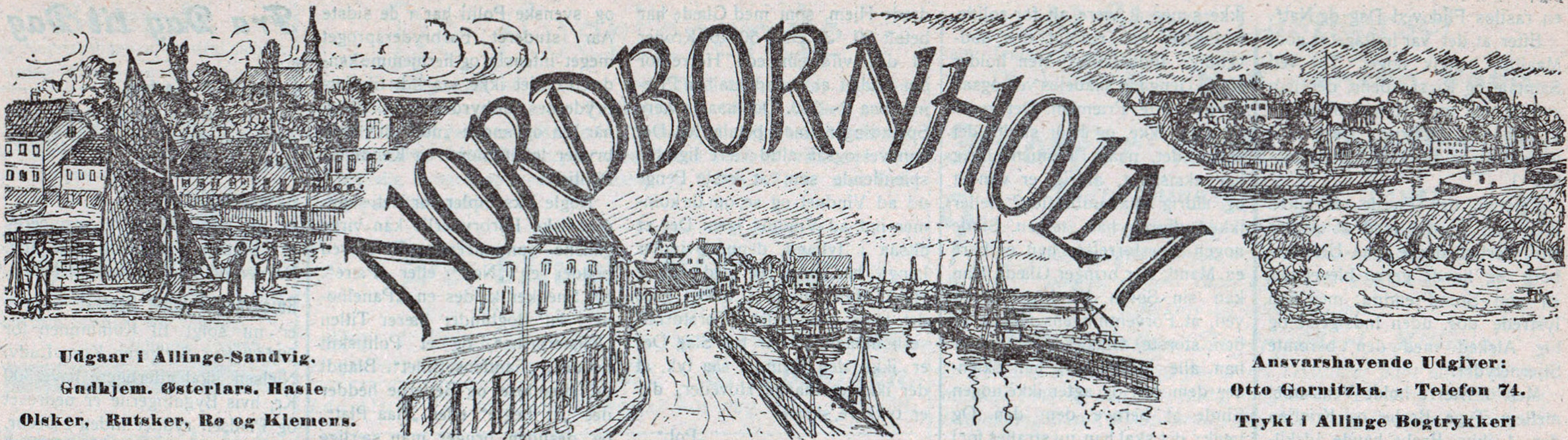

Udgaar i Allinge-Sandvig.

Gadkjem. Østerlars. Hasle

Olser, Rutsker, Ro og Klemens.

Ansvarshavende Ud giver:

Otto Gornitzka. - Telefon 74.

Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 209

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 31. Juli.

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1931

Kærlighedens Offer.

—o—

En Historie fra Urskoven.

Af A. S. GRIEN. Oversat af C. M.

De var syv unge Studenter og Studiner, der var draget afsted til den lille, skønne Sø midt inde i Urskoven. Det var et dristigt Foretagende af disse unge Mennesker, der sikkert ikke havde gjort sig det rigtigt klart, hvilke Farer, der lurede paa dem i Urskovens Dyb. I Grunden var de otte, thi de havde taget Kandidat Kolber, hvis ulykkelige Kærlighed til Joy Tewis var dem alle vel kendt, med; det var kun med stort Besvær, at man havde kunnet overtale ham til at gaa med, og havde det ikke været fordi, han var en saa interesseret og lidenskabelig Naturforsker, var han nok slet ikke taget med; og ogsaa for ham var det jo lettere at trænge frem gennem Urskoven i Selskab end at begive sig alene afsted, hvilket for enhver vilde være den sikre Død.

Tre Gange havde Kolber tidligere friet til Joy og tre Gange havde han faaet „Nej“. Første Gang havde Joy leet ad ham, anden Gang havde hun bedt om, at de maatte være Kammerater og ikke mere, og tredje Gang var hun blevet rigtig vred. Hun havde kort og godt sagt, at hun ikke vilde se ham mere, men han havde tigget og bedt, og hun var blevet blidere stemt, mod at han havde givet sit Ord paa aldrig mere at nævne et eneste Ord om Frieri. Og kun paa disse Vilkaar fik han Lov at være i hendes Omgivelser. Det havde været et tungt Øjeblik for Kolber; han vidste slet ikke, hvad han skulde sige... tænkt, aldrig mere at maatte fri til Joy. Med et resigneret Suk havde han givet hende sit Ord, og hun havde rakt ham sin Haand.

Der gik nogle Dage. Kolber holdt sit Ord, og Joy undveg ikke hans Selskab; man holdt sammen som Kammerater, men mere var der heller ikke — fra Joy's Side. Kolber led i Taushed. Joy anede ikke, hvilke Smarter hun havde vakt i hans Indre; hun behandlede ham nærmest som en dum Dreng; og det var han i Grunden noget forført over, men han ansaa det for hans Pligt at lade som intet, og han beherskede sig.

En Dag foreslog Kolber Joy at foretage et Strejftog sammen med ham ind i Skoven; det skulde være en Afveksling i det ensformige Liv med at indsamle Materialer til Studierne. Joy, der inderst inde var lidt ked af, at Kolber holdt sit Ord, haabede, at Kolbers Løfte under en saadan Udflugt paa To manshaand vilde slides sønder. Ja, hun næsten længtes efter en ny Kærlighedserklæring fra ham. Og derfor gik hun ind paa hans

Forslag. De andre unge sagde intet, men nikkede forstaaende til hverandre. Man ventede at de vilde vende tilbage som forlovede.

Saa begav de sig afsted. Time efter Time gik, og de to talte om alt mellem Himmel og Jord — blot ikke om Kærlighed. Saa kom de til en lille græsbegroet Plet, og besluttede at holde Hvil og indtage en Frokost. Joy var noget misfornøjet, thi hun havde ikke kunnet faa Kolber ud af den „stive“ Optræden. „Er Du glad for, at vi kun er Kammerater nu?“ spurgte hun koket. „Jeg for min Del mener, at dette Spørgsmaal er uddebatteret en Gang for alle“, svarede Kolber, „jeg har jo givet mit Ord...“ „Men hvis Du nu brød det?“ fortsatte Joy, „Før skulde jeg dø!“ svarede Kolber alvorlig, „Du kan føle Dig fuldkommen rolig i den Henseende“. Joy saa forundret og forarget paa ham. Hendes Plan var mislykket komplet mislykket.

Saa rejste de sig for at gaa videre. Kolber saa Vreden arbejde i Joy. „Jeg tror, Varmen overanstrenger Dig“, sagde han. I det samme fik Joy et Chock, saa hun faldt om, og da hun igen saa op, fandt hun Kolber bøjet over noget. Det var en lille Slange. Den var tilsyneladende død, men Kolber holdt alligevel sin Stok hævet til Slag. Saa tog han forsigtigt Slangen op og holdt den i sin Haand. Joy saa paa den og paa Kolber. „Ja, det var paa et hængende Haar, at Du havde traadt paa den: den er en af de mest giftige Arter, vi har, og bliver man bidt af den, er man død inden tre Minutter“. — „Maa jeg se“, sagde Joy rolig. Havde Kolber kunnet tage den i sin Haand, kunde hun det vel ogsaa. Trods Kolbers Advarsel slængede hun den tilsyneladende døde Slange omkring sit Haandled. Den glinsede næsten som Guld. I samme Øjeblik gik der en Trækning gennem dens Krop. Den havde aabnet sit lille Gab og hugget Tænderne i Joys Haandled. Mere magtede den ikke, og saa var den død. Kolber gav et Skrig, rev Slangen bort fra Joys Haandled og tog sin Kniv frem for at udføre den øjeblikkelige Operation, der var nødvendig. Joy spøjte, hun anede ikke Faren. Hun vilde selv udføre Operationen. Men Kolber holdt hendes Haand som i en Skruestikke, og idet han skar i det lille Saar, følte han med Tungen, om han havde noget Saar i sin Mund. „Jeg maa suge det syge Blod ud“, sagde han. „Det maa Du ikke“, svarede Joy. Smerten havde nu gjort hende vild, hun opførte sig, som havde hun mistet Forstanden. Hun rev Kolber i Ansigtet og paa Hænderne, men han slap ikke sit Tag. „Jeg vil hellere dø, end Du skal hjælpe mig“, skreg hun. Hun vid-

ste, hvorledes det vilde ende; han vilde sejre, og saa vilde han forlange sin Løn, og saa kunde hun jo ikke sige nej — efter hvad der var sket. At hun nys havde længtes efter netop en saadan Situation, havde hun ganske glemt...

Stakkels Kolber, han kæmpede energisk og tappert for at redde hende. Og hun gjorde alt, hvad hun kunde, for at gøre Arbejdet sværere for ham. Endelig var han færdig til at sætte sin Mund til Saaret. Han sugede af alle Kræfter. Hun skreg og jamrede af Smerte og forsøgte at støde ham bort med den anden Haand. Men han hagede sig fast i hende, som var han et Stykke af hende selv. Hun havde behandlet ham ilde, men hun var for oprørt til at kunne indse det. Endelig gav han hende fri. Han havde Munden fuld af Blod, af hendes Blod, den Del af det, der var forgiftet. Hun saa ham gaa til en Side og spytte. Saa tørrede han sig med et Lommetørklæde. Det var slemme Saar, hun havde revet ham i Ansigtet. Hun skammede sig.

Kolber saa pludselig paa sit Uhr. „Gud ske Lov, nu er der gaaet fem Minutter siden Biddet, Du kan betragte Dig som reddet“. Joy svarede ikke. Hun havde vendt ham Ryggen, men holdt Hovedet sænket. Om han nu kom hen til hende og tog i hende, vilde hun kysse ham. Nu skulde han faa at se, at hun var taknemmelig. Hvad enten han havde reddet hende eller ikke, saa skulde han nu faa hende — hvis han da selv vilde.

Men Kolber nærmede sig hende ikke. Da hun endelig vendte sig om, var han borte. Hun skimtede en Skikkelse noget borte bag et Træ. „Kolber!“ raabte hun ængstelig og skyndte sig efter ham. Der laa han. Hun skreg. Han var fuldstændig forvandlet, hele hans Ansigt havde faaet en blaa-hvid Farve og var forfærdelig ophovnet, Øjnene brystne. Det var fra denne Død, han havde villet redde hende. Det forgiftede Ansigt var frygteligt at se. Joy blev grebet af en lammende Følelse. Men saa rejste hele hendes livstørstende Natur sig mod denne afskyelige Død. „Aah, Gud hjælpe mig, jeg dørl!“ skreg hun og styrtede blind ind i Urskoven som jaget af en usynlig Fjende.

Men det var for sent — hun var allerede reddet.

Tyge Brahe paa Hveen.

—o—

Den 8 August 1576 blev Grundstenen til Tyge Brahes berømte Uranienborg lagt paa Øen Hveen i Øresund. Det var efter de Tider meget smukt og sindrigt indrettet, og paa dette smukke Sted henlevede vor berømte Landsmand

20 lykkelige Aar.

I disse Aar havde den berømte Stjernetyder mange Elever, og mange Stormænd aflagde ham Besøg. Af de mest kendte Mænd, som har været Elev hos Tyge Brahe, skal nævnes Peder Jacobsen Flemløse, født i Flemløse ved Assens paa Fyn. Han opholdt sig ikke mindre end hele 10 Aar paa Hveen, og Tyge Brahe satte stor Pris paa ham. Han er kendt for en Bog, som han skrev om Vejrtiliget, efter Kong Frederik den Andens Opfordring. Den blev trykt første Gang 1591 og er optrykt flere Gange senere. Da Tyge Brahe forlod Danmark, drog Flemløse med ham, Han døde 1598.

En anden af Tyge Brahes Lærlinge er Christen Sørensen Longomontanus. Han er født i Lønborg ved Lemvig, hvor Forældrene var Bønderfolk, og døjede megen Fattigdom. — Efter endt Studium blev han Tyge Brahes Medhjælper paa Hveen. Her var han i 8 Aar, og da Tyge Brahe drog i Landflygtighed, fulgte han med Senere studerede han ved flere af Tysklands Universiteter, og Kejser Rudolf II forsøgte endogsaa paa at faa ham til sin Hofastronom; men Longomontanus sagde Nej. Han drog tilbage til Danmark, hvor han blev Rektor for den Skole, som han havde gaaet i som ungt Menneske. Senere blev han Professor i København og vandt sig et stort Navn som Matematiker. Paa Rundetaarn fik han indrettet et Observatorium, det første Statsobservatorium i Europa. Til sin Død 1647 vedblev han at tale uforfalsket jysk. Ja, han sagde endogsaa „A“ i Stedet for „jeg“. Hans Hustru hed Dorte, og der er opbevaret en Udtalelse af ham efter Hustruens Død. Den lyder: „Dorte raadede før, nu vil A raade!“

Af Stormænd, som har gæstet Tyge Brahe paa Hveen, kan nævnes baade Konger, Kejsere, Droninger og Videnskabsmænd. Der gik stort Ry af den forunderlige Borg Uranienborg, og naar der kom fremmede Fyrster paa Besøg ved det danske Hof, aflagde de gerne Besøg paa Hveen.

I Aaret 1591 var Kong Jacob den VI af Skotland paa Hveen. Men et af de mest interessante Besøg, Brahe har haft, er dog vistnok det, som den unge Kristian den 4 aflagde i Aaret 1592. Den unge Konge var et lyst Hoved og meget videbegærlig, og det glædede i høj Grad Tyge Brahe at vise sin kongelige Gæst om paa det smukke Slot, som rummede saa mange mærkelige Instrumenter og Sager.

Om dette Besøg beretter Troels Lund følgende:

„Efter at Værten havde budt den høje Gæst velkommen ved et Bæger Vin, begav Selskabet sig

ind i de ventende Stuer. Tiden var knapt tilmaalt; thi efter Bestemmelse skulde man være tilbage til Hørsholm igen tidligt paa Eftermiddagen. Og der var meget at se: det kunstige Springvand i Bygningens Midterhal, Laboratoriet i Kælderen med de 16 Ovne, Glaspusteriet, de sjældne Malerier, de skjulte Spilledaaser, som overalt fortryllede de indtrædende med uforklarlige Toner, Kuppelrummet øverst oppe, hvor en Viser under Loftet viste Tiderne paa Dagen og en anden Vindens Retning, alt som den drejedes af den gyldne Vingehest foroven, den dejlige Riddersal, Sommerstuen, som den kaldtes, fra hvis Vinduer man nød den herlige Udsigt til Sjællands Kyst over den Del af Sundet, som Skibene passere, og endelig Uranienborgs allerhelligste, Biblioteksværelset i det runde, sydlige Taarn. I denne Stue gjorde Toget en længere Standsning. Det var ikke saa meget den store Mands høje Globus i Midten, som tiltrak sig Opmærksomheden, skønt den vel havde fortjent det; thi den var Tyge Brahes Hovedværk. Paa den angav han Fiksstjernernes indbyrdes Afstand, efterhaanden som han beregnede dem. Men det, der nu fordunklede den, var en mindre, lueforgylt Globus, som ganske fængslede Kongen og med ham det øvrige Selskab. Den var saa sindrigt konstrueret, at den, bevæget ved en hemmelig Mekanisme, paa en Gang gengav Stjernehimlens daglige Omdrejninger, Solens Løb og Maanens Omskiftelser lige fra Fuldmaane til Nymaane.

Da Tyge Brahe bemærkede sin unge Herres Beundring for dette kunstige Værk, nærmede han sig opmærksomt og bad Kongen modtage den som Gave til Minde om sit Besøg paa Hveen.

Med Glæde tog Kristian den 4 derimod og bad til Gængæld Tyge Brahe om ogsaa at modtage en Gave af ham. Derpaa hængte han en kostelig Guldkæde af samme Slags, som han selv plejede at bære, og forsynet med hans Portræt, om Halsen paa den overraskede Vært.

Med sit ny Hæderstegn om Halsen førte Tyge Brahe sin kongelige Gæst videre. Der var meget at se endnu. Ingen Gæst kunde forlade Hveen uden at have set Uranienborgs yngre Broder, den underjordiske Stjerneborg. Toget vandrede da gennem Haven ud dertil. Som en uforstaaelig Bygning laa det derude paa Marken. Det lignede et Uranienborg, der endnu ikke var skudt helt op af Jorden. Murene var skjulte, kun Kuplerne og Spirene ragede op. Men steg man ned ad den brede Stentrappe, fik man hurtigt Syn for, at Livet allerede rørte sig dernede, og at her som hist herskede

en rastløs Flid ved Dag og Nat". Efter at der var indtaget et godt Maaltid, hengik nogen Tid ved Samtale og Rigsraadene, der ledsagede den unge Konge, begyndte at tale om Opbrud. De skulde være tilbage til Hørsholm Klokken 3.

Kristian den Fjerde var ellers ikke nær færdig med at se paa alle Herlighederne paa Uranienborg og havde gerne blevet der en god Stund endnu; men han lystrede dog uden Indsigelse og tog Afsked med den berømte Stjernetyder.

Men desværre holdt Venskabet mellem Tyge Brahe og Kristian den 4. ikke, Brahe havde adskillige Fjender; de paavirkede Kongen, og denne befalede, at der ikke mere skulde ydes ham Understøttelse. Og efter som Tiden gik, fjøedes nye Krænkelser til saa Brahe besluttede til sidst at forlade Danmark. Den 15. Marts 1597 tog han sin sidste Observation paa Hveen og drog til København, og et Par Maaneder senere drog han til Tyskland. Her opholdt han sig til sin Død 1601.

Efter at Tyge Brahe havde forladt Hveen, forfaldt Uranienborg. Bønderne stjal Stenene til deres Huse, Man skal endnu kunne finde gamle Munkesten i Bøndergaardene paa Hveen, som stammer fra Tyge Brahes berømte Borg. Resten af Stenene førte Regeringen bort. Halvtredsindstyve Aar efter, at Tyge Brahe var død, var Uranienborg jævnet med Jorden. Og der groede Græs og Ukrudt paa Stedet, hvor de smukke Bygninger havde staaet.

Godtroenhed.

Historien foregaar i Jylland, men er ogsaa foregaaet paa Bornholm og adskillige andre Steder i Danmark.

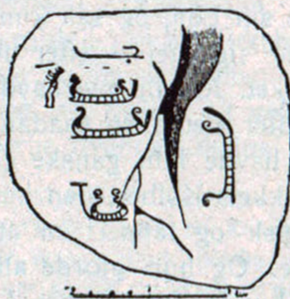
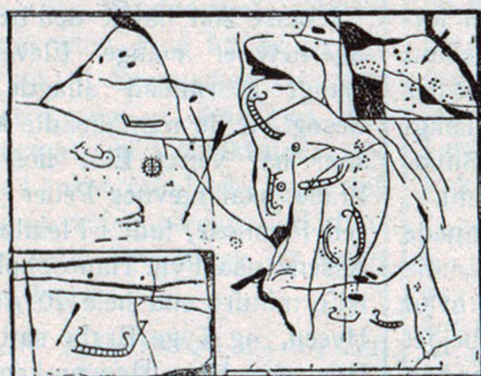
En Herre, høflig, tillidvækkende og elskværdig, indfinder sig paa en Gaard eller i et Hus og spørger, om det ikke er her, man engang fik et Fotografi forstørret. Jo, det er det. Han beder om at maatte faa Lov at se Forstørrelsen, og næppe faar han den i Hænderne, før han erklærer, at det tænkte han nok! — Det, han nok tænkte, viser sig at være det, at Billedets lykkelige Ejer er lykkeligere, end han selv aner, for han har jo vundet den store Præmie i det Lotteri, som (hm) „Forstørrelseskompagniet“ har foranstaltet blandt alle dem, der har faaet Fotografier forstørret. Nu gælder det bare om i en Fart at faa lavet en Forstørrelse Magen til og indsende den, men det skal den rare Mand nok ordne, blot man lige vil stikke ham de 60 Kr., den koster. Han faar de 60 Kr., naturligvis. Og saa er den Historie for saa vidt ude. Men i en anden Gaard eller et andet Hus i en passende Afstand fra det første Sted gentager den sig. Igen er en Familie lykkelig, igen deltager den rare Mand paa den hyggeligste Maade i Familiens Glæde over den Glæde, som han har den Glæde at meddele dem, igen er han lige saa hjælpsom, og igen faar han 60 Kr. for den nye, højst nødvendige Forstørrelse. Og saaledes gaar det videre fra Gaard til Gaard. Glæden over uventet, og ufortjent Gevinst er en af de faa vaskeægte Glæder her i Verden, og den rare Mand spredte ødselt denne Glæde over hele Jylland, stadig imod det lille nødvendige Honorar for den næste Ekspres-Forstørrelse. Han er ikke Spor af pedantisk. Hvor Forholdene

ikke synes at være alt for solide, nedsætter han resolut den nødvendige Indbetaling. Men holder sig til Gengæld skadeløs ved ogsaa at nedsætte Præmien. Det generer ham ikke, og hvor skulde det ogsaa det, naar Præmien aldrig har eksisteret, aldrig er vundet og aldrig skal udbetales? Heller ikke udfører han nogen Sinde nogen Forstørrelse, han er bare en Mand, der bringer Glæde. Han kan sin Søren Kierkegaard og ved, at Forventningens Glæde er den største Glæde. Den under han alle Mennesker, han skænker dem den og agter ikke nogen Sinde at berøve dem den. Og tænk det skal han nu straffes for! Det er efterhaanden flere Hun-

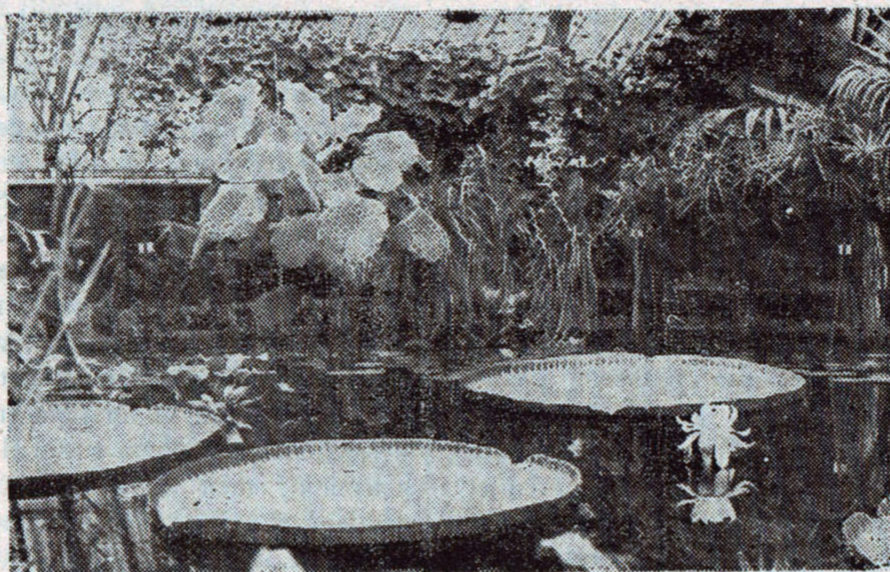
drede Hjem, som med Glæde har betalt 20 - 30 eller 50—60 Kroner til den vildfremmede Herre for om muligt at faa udbetalt en Præmie paa 2—300. Det maa da være Spændingen, man betaler for. Det kan vel ogsaa altid være ligesaa spændende som at kaste Penge ud ad Vinduet og se, om de kommer ind ad Vinduet igen. Det er altsaa i Jylland, denne Svindler længe har opereret med stadig Held. Han kunde i øvrigt gøre det hvor som helst. „Forstørrelseskompagniet“ har frit Slag Der er ikke den Svindler saa tyk, at der ikke er mange Hoveder, der er tykkere, skriver

„Pol.“

Helleristningerne mellem Allinge-Sandvig.

De sidst opdagede Helleristninger ved Solvang synes at have bragt Helleristningerne paa Madsebakke i Forglemmelse, og dog er de langt mere interessante, og kunde vi tyde Datidens Billedsprog, vilde bornholmske Vikingers Bedrifter faa nyt Liv. Desværre staar disse tusindaarige Tegninger i Fare for helt at udviskes; egentlig fortjener de en skaansom Restavrering.

VICTORIA REGIA, en af Verdens vidunderligste Planter, blomstrede forleden i den botaniske Have i Oslo. Vort Billede er taget straks efter at Blomsten aabnede sig. Læg Mærke til de kæmpemæssige Blade, hvis Styrke er saa stor, at de kan bære flere Kilo uden at synke.

Hemmelige Sprog.

Af „RAPALLO“.

—o—

Foruden de Sprog, der daglig, hele Kloden over, tales af Menneskene, der bebor Moder-Jord, findes der talrige „døde“ og „skjulte“ Sprog, der baade har Formaal og Historie. Blindesproget, Døvsstummeproget og Skjulesproget kan føres tilbage til det 15. Aarhundrede. Selv i Middelalderen forstod Døvsstumme og Blinde at læse og tale det menneskelige Sprog. Det var naturligvis under mere primitive Former end den systematiske Lærestol, der nu ligger til Grund for de Mennesker, der af Naturen er blevet berøvet disse Sanser. Døvsstumme-Tegnsproget er internationalt, og hvert eneste Aar samles Alverdens Døvsstumme til Kongresser, hvor de drøfter deres Velfærd og Samkvem. Blindesproget er ogsaa paa en vis Maade blevet internationalt, idet der findes en Blindebog, der er bygget over et bestemt, internationalt Alfabet.

Men foruden disse officielle „hemmelige“ Sprog, har Sprogvidenskaben beskæftiget sig meget med „Skjulesproget“ og Forbrydersproget. — Skjulesproget brug-

tes ikke af Forbrydere. Det bruges bl. a. i England af Kedelsmede og Stenhuggere omkring det 15. Aarhundrede. Senere er Skjulesproget blevet overført i det moderne Liv gennem Zifferskrift og Stikord. Indenfor Militæret bruges Stikordet i stor Udstrækning, og Politiet bruger det ogsaa i visse Lande,

Underverdenens Tegn og Tale.

Hvis en skummel Kunde kommer ind i en stor londonsk Forretning, bruger Ekspedienten f. Eks. at sige til Husdetektiven: „Er Smith kommet tilbage?“. Det betyder oversat: Pas paa, den Fyr jeg ekspederer, er en skummel Herre . . .

Chikagos Politi har selvfølgelig, ikke mindst fordi Forbrydervæsenet er saa udbredt i denne By, deres eget Sprog. Korrespondance mellem Politikredsene indbyrdes føres ikke paa Engelsk, men gennem sindrige Sprogkonstruktioner, gennem Kode- og Cifferskrift. Forbryderne har ogsaa deres eget Sprog. Bandechefernes Korrespondance føres paa et Volapyk, som ingen dødelig, der ikke først er indviet i de hemmelige Tegn, vil kunne forstaa. Selv i vore smaa nordiske Samfund har Forbryderne deres Sprogssystem. Det norske

og svenske Politi har i de sidste Aar studeret Forbrydersproget meget intensivt og herhjemme kender Politiet ikke saa lidt til Forbrydernes indbyrdes Tegn. Bl. a. har en og anden „udstødt“ Forbryder løftet Sløret en Kende for Politiet.

Nogle Eksempler for det skandinaviske Forbryderliv kan virke ganske opmuntrende: Et Hovedbedder en „Nød“ eller „Pære“. En Snedker kaldes en „Panelhøne“, en Bogbinder bærer Titlen „Klisterprins“, og et Politiskilt hedder: „Fandens Billet“. Blandt de Hjemløse og Betlerne hedder det „at fægte“ eller „slaa Plat“, og desuden bruger man særlige Tegn. En Bølgelinie med Streg under betyder: Pas paa Hunden, et Kors med en Cirkel: Her faar Du kun Mad, en Halvcirkel: Der er Chance for Natlogi, en fed Oval: De giver intet; og et Dødningshoved med to Kors: Her bor Politi — Fare! . . .

De Steder, hvor der vanker Kontanter, tegnes tre smaa Cirkler.

I indbyrdes Tale har Betlere, Hjemløse og Lovovertrædere deres eget jargonfyldte Sprog. De gamle jyske Tætere kaldte saaledes Djævelen for „Jennik“ og en Kniv for en „Kultus“.

En dannet Forbryder med Respekt for sig selv lærer straks Bankesproget . . . bedste Skole er første Fængselsophold.

Der findes et bestemt Morse-system, som Politiet har afluret. Bogstaverne fra a—n, 14 ialt, bankes med Knoerne, Resten med hele Haanden. Et Knoslag er A, to Knoslag er B, et Dunk et O, og saaledes fremdeles. Naar en Fangevogter nærmer sig, signaliseres Faren med et haardt Dunk. Naar en Fange har sendt en Meddelelse, svarer Modtageren med to haarde Slag. Det betyder, at han har opfattet og forstaaet Meddelelsen.

Forbryderorganisationerne.

De fleste Forbryderbander er rivaliserende, og de eksisterer kun i større Lande; Tyskland, Amerika, Frankrig og England har Forbryderunioner. I Tyskland findes der et landsomfattende Tyve- og Smuglerselskab, som holder Aarsmøde. Politiet kender disse „Delegeretmøder“ og benytter Lejligheden til at nappe mange gode og farlige Bekendte, som Retfærdighedens Gudinde ikke har kunnet indfange med sin lange Arm. Den særegne Form for Forbrydelser, saavel i Nordeuropa som i Amerika og i Frankrig, hvor narkotiske Smuglercentraler findes i stort Tal bl. a. i Marseille, hører til en helt ny Klasse i Kriminalogien og er fremmed for vore Breddegrader. Her i Landet arbejder Lovovertræderne helt enkeltvis, men de kender hinandens Tegn. Lorexbanden er et af de faa Tilfælde, hvor man har faaet en virkelig organiseret Bande at se i Danmark.

Men de hemmelige Sprog lever og benyttes daglig, selv indenfor vore snævre Grænser. De, der vil studere Husgavle paa Landet i denne Tid, hvor „Landevejens Riddere“ er paa Promenadetur paa vore Landeveje, vil finde de usikkert opridsede Tegn, som fortæller om Gaardens „Værdi“ for Landevejens sultende og forarmede „Ridder“.

Fra Dag til Dag

—:—

Lærer H. P. Koefoed.

kan i Morgen fejre sit 25 Aars Jubilæum som Lærer ved Allinge Borgerskole.

Havnearbejdet

er nu i fuld Gang og inspiceres af Statens Tilsynsførende Ing. Barner og Prof. Munch Petersen.

Ruinerne af Hotel Central.

er nu solgt til Kommunen for 20,500 Kr.. Sælgeren Kbm. Ludv. Nielsen skal yderligere have 300 Kr, hvis Bygningerne er nedrevet og Pladsen ryddet inden 1 Decbr. I private Bidrag er indkommet 7,600 Kr. af Vejmillionerne er bevilget 12,000 Kr. under Forbehold af Ministeriets Senktion,

Asfaltballet

forleden udenfor Hotel Sandvig gav et Overskud paa Kr. 106,80. Regnskabet ligger til Eftersyn hos Snedker Stender, Sandvig.

Har De husket at sikre Dem en Lotteriseddel

5 og 6. Trækning i Varelottet skal trækkes henholdsvis i August og September. Det er de 2 sidste og 2 største Trækninger i Serien, og det er værd at være med. Der skal udtrækkes ialt 73 800 Gevinster. Fornyetelsen til 5. Trækning slutter den 10. August, og har De ikke noget Lod i Forvejen, kan De naa at købe et, til Salget slutter den 11 August.

Koncert i Anlægget.

Afholdsforeningens Fælleskor synger i Morgen, og Frk. Anna Petersen taler om Afholdsbevægelsen. (Se Annoncen)

Østersøbadet „Bornholm“

har gjort et meget stort Arbejde paa Badestranden i Aar, der er ordnet og malet alle Vegne. Igesom der er sat forskelligt Legetøj, (Trapez, Vippe m. m.) op ved Stranden. Der er ogsaa lavet en fortrinlig Tennisbane, som er i Brug fra Morgen til Aften, og nu paa Søndag Eftermiddag arrangeres der Tenniskampe paa den nye Tennisbane, der kommer Spillere fra Siam, Sverige, Sjælland og Bornholm, og efter hvad vi erfarer, bliver der Sølvstøj at vinde, det bliver sikkert meget interessant og vi kan anbefale vore Læsere, at tage til Sandvig paa Søndag, Entreen bliver kun 50 Øre.

Fest

uden Sange er ikke nogen rigtig Fest! En Festsang kan ikke undværes ved festlige Lejligheder, hvad enten det nu er Sølvbryllup, Bryllup, Konfirmation eller anden Familie- eller Foreningsfest. — En Festsang kalder det Humør frem, som skal til, for at Festen kan blive vellykket. En saadan Festsang faar De Allinge Bogtrykkeri.

Søger De en Livsledsagerske,

skal den gamle Cykle sælges, ønsker De Afgang over Deres Ejendom forbudt, har De fundet et Par Galoscher, skal der være politisk Møde eller Bal, har De Kreaturer til Salg eller vil De købe saadanne, har De faaet nye Værer hjem, paatager De Dem Reparationer, har De startet en ny Forretning — hvordan skal Folk faa faa det at vide, hvis De ikke averterer i det Blad, som virkelig læses.

„Nordbornholm“

læses af alle i Nordre Herred og er derfor et fortrinligt Annoncesblad.

Send Deres Annoncer til „Nordbornholm“, Telefon Allinge 74.

Brænde
fra Nedrivningen af Central sælges
Lørdag Middag fra 12—1.

Ung Pige,
til Hjælp om Formiddagen eller
hele Dagen, søges straks.
Hansen, Lillevang,
Tlf. Allinge 16 u.

Hjertelig Tak
for al Venlighed, der blev vist mig
paa min 80 Aars Fødselsdag.
Johanne Jensen.

Herrekoret A.F.K.
(Dirigent Vilh. Rosenberg)
Afholdsfolkenes Fælleskor
kommer til Allinge og
afholder en Koncert i Anlægget
Lørdag den 1. August Kl. 7.
Foredrag
af Frk. Anna Petersen, København.
Program og Sanghelte 25 Øre.
I Tilfælde af daarligt Vejr afhol-
des Koncerten paa Forsamlingsh.
Bagefter festlig Sammenkomst,
dog kun for Medlemmer.
Goodtemplarforeningen.
Allinge-Sandvig Afholdsforening.

4 Ugers Grise
er til Salg paa Spellingegaard i Rø.
Madvig.

Mit 6 Fags Hus,
beliggende i Løsebækgade, er bil-
lig til Salg.
A. Svendsen.

En svær, god
Arbejdshest
samt 4 Ugers Grise er til Salg.
Hansen, Lynggaard, Rø.

Al Slags Syning udføres
og gammelt omsyes. Børnefrakker
syes.
Esther Kofoed, Storegade, All.

Skovrestaurant
Stammershalde.
Lørdag den 1. Aug. Kl. 21
stort Bal.
Træpunkt for alle
Nordbornholmere.

Cykler.
og alle Reservedele køber De for-
delagtigst i
Cyklebørsen, Klemensker.

Gør et Besøg
Undertegnede Sadelmagerforretning,
hvor De vil finde alt i **Seletøj, Rit-
Bag, Bygsække og Kurvemob-
ler.** Bilpolstring udføres.
H. P. KOFOED
Tlf. 13 Hasle

Børsen
Klemensker
(4 Afdelinger)
anbefaler

Smørbørsen
Margarine — Palmin — Fedt
Chokolade i meget stort Udvalg.
Konserver — friske Frugter
Kolonialvarer osv. alt i 1. Klasses
Varer og med stor Rabat.

Tobaksbørsen
Cigarer. Tobak m. m. af de bed-
ste Fabrikata. Særlig anbefales
P. Wulffs fortrinlige Cigarer og
Cigarillos.

Skotøjsbørsen
med nyeste Modeller i Herresko,
Gummistøvler, Lærredssko m. m.

Cyklebørsen
Stort Lager af nye og brugte
Cykler, Dynamolygter, Gummi etc.
samt Reparationsværksted.

De Averterende
anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer
paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den
billigste og bekvemmeste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa
være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem
behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvit-
tering paa Postbeviset.

De bliver tilfreds
med den Klædning, De faar hos mig.
➡ 1. Klasses Skrædderi og fineste Pasform. ⬅
Klædevarer og Prøver forefindes. **C. Josefsen.**
Lad Deres Tøj reparere og presse hos mig. Tlf. 28.

Ønsker De Byggearbejde?
eller Reparationer udført, da henvend Dem til
Bygmester Johannes Pedersen,
Havnegade, Allinge. Tlf. 141.
Specialitet: Jernbeton-Lofter.

Strandhotellet.
Øens livligste Etablissement. Soire-Dansant hver Aften.
Daglig Koncert af Alwin Kochs bekendte Orkester.
Hver Tirsdag og Fredag **Roulet Dansant.** Værdifulde Premier.
1ste Klasses Væser. Moderate Priser.
Telefon Sandvig 14. Ærb. Fr. Bidstrup.

**VIND
DANSKE
VARER**
Spil og vind i Varelotteriet — der er
de fleste Chancer. 5. Trækning finder
Sted 12., 13. og 14. August, og i næste
Maaned kommer 6. Trækning — det er
Seriens 2 største Trækninger. I dem skal
der bortloddess 73.800 Gevinster. Prøv
Lykken! Endnu til 5. Trækning kan De faa
Kæbelodder til Fornylsespris. Salget slut-
ter den 11. August. Et Lod koster kun
Kr. 4,60
Fornylsen slutter 10. August.

VARELOTTERIET
Lodsdeler faas hos **Barber Johs. Larsen.**
Aut. Kol

Møllers Bogbinderi
Tlf. 865. **Chr. Dideriksen, Rønne.** Tlf. 865
Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.
I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.
Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Til Høns og Kyllinger
sælger vi sunde, gode Kvaliteter af **bornholmsk Hvide** og
Byg samt **Kærnehavre, Knækmajs, Havregryn,**
valset Byg og lyse, sprøde **Kalkskaller.**
Priserne er meget rimelige i
Nordlandets Handelshus.

Vi beder om Bestillinger paa
18 pCt. Superfosfat, 40 pCt. Kaligødn.
og den jyske, bløde **Gødningsskalk** til Levering pr. Septem-
ber—Oktober Maaned. Prisen for Gødning er betydelig nedsat.
Nordlandets Handelshus.

Al Slags Lastkørsel
samt Transport af Svin til Slagteriet besørger gerne.
Tlf. Rutsker 20 x. **H. A. Jensen, Vang.**

Hvorfor købe Tryksager
Indpakkingspapir og Poser
hos omrejsende Agenter, der paa Grund af
Rejseudgifter maa beregne større Avance
paa en ringere Vare, og sælger denne paa
Efterkrav og uden Garanti.

J. Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,
er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den
billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering. Telefon 74.
Indpakkingspapir, Økonomruller, Konvolutter & Poser til Fabrikspris

**MAGASIN
du
NORD**
Sommerfrakker, Sommerkjoler
sælges til meget smaa Priser.
Magasin du Nords Udsalg
ved **Victor Planck, Allinge.**
*Rester af Stoffer
til Sommerkjoler.*

Kofoed & Mortensens Byggeforretning
Ligstøj og Ligsenge. Ligkistelager. Ordning af Begravelser
Telefoner 77 og 79.

Bedste Sort Standard Høstbindegarn
af dansk Fabrikat og af „Kolumbus Mærket“ — 350—400 Meter pr.
Kilo — sælges nu til meget smaa Priser pr. Kontant.
Bestillinger udbedes.
Nordlandets Handelshus.

Skal Høst- og Arbejdsvogne repareres
saa tilbyder vi hertil egnede meget solide **Brædder** — i alle pas-
sende Længder og Dimensioner og til meget billig Pris.
Stor Rabat pr. Kontant.
Nordlandets Handelshus.

Internationale Tenniskampe
afholdes paa Østersøbadet Bornholms Tennisbane Søndag
den 2. August Kl. 2 Eftm. Entree 50 Øre.
Badedirektionen.

Bornholmsk Bihonning
Vi har et stort Lager ægte bornholmsk Bihonning, som vi nu
udsælger for den extra billige Pris af 100 Øre pr. Halvkilo.
Benyt Lejligheden og forsyn Dem nu.

Produkten.
Slagteriets Udsalg paa Lindeplads
anbefaler sig med fersk og røget **Flæsk, Morbrad** og **Karbonade**
hjemmelavet **Fars, Medister, Sylte, Leverpostej** og **Lunge-
pølse.** Alt i **Paalæg** og **Konserves.**
Friske **Slagterivarer** Onsdag og Fredag.
Johanne Hansen Tlf. 45.

Fløde-Iscreme
fra Bornholms Flødeiscreme-Fabrik.
I Anledning af den stadig større Efterspørgsel efter vor Flødeis
i Allinge-Sandvig har vi oprettet et Depot hos
Hr. Chr. Jørgensen, Allinge, Tlf. 144,
hvor der altid vil være Lager af alle gangbare Mærker og Kvaliteter
i Flødeis. Vi anbefaler Publikum at henvende dem til nævnte Depot,
som er aabent fra 8 Form. til 10 Aften.
Ærbødigt.
Bornholms Iscreme-Fabrik.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Hammershus.

—o—

Op til Borggaardens Sydmur laa Fruerstuehuset mellem 2 Taarne paa den udvendige Side af Muren. Dette Hus er den Lokaltet, der omtales hyppigst i Regnskaberne, hvilket vel ikke er uden Forbindelse med, at Slots-herren en Tid boede her. Derfor behøver den ganske vist ikke bære dette Navn; men den har vel haft det fra gammel Tid og har faaet Lov til at beholde det siden. Huset havde 2 Stokværk; foroven var Fruerstuen m. m. og forneden Stegerset. Paa den indvendige Mur ses Rester af en snæver Taarnopgang, der maa have været særdeles ubekvem for Slotsfruen at komme op ad; men om ikke før, saa efter at Slotsherren har faaet sit Domicil i denne Bygning, blev den nok sat ud af Brug, da Svalen oprettedes langs den indvendige Mur, og Trappen her-til gjorde Adgangen til 2det Stokværk adskilligt bekvemmere. Midt paa Taget var en Skorsten, som gik ned igennem til Stegerset el. Fadeburet under Fruerstuen. I Tilslutning til „den store Fruerstue“ laa den „lille Fr.st.“ „Slots-herrens Kammer“, „Sengekam-meret“, „Mellemstuen“ og „det lille Skorstenskammer“. Paa Loftet oven over var der 2 Sengekamre. 1646 brugtes Loftet som Kornloft.

1585 — Trende Lofter lægges paa „det trinde Taarn“ næst Stegerset, og Trapper og Døre hertil. Laas til Fruerstuedøren. 1598 — Fruerstuetrappen repareret og en Bænk anskaffet til Kar-nappen i Fruerstuen. 1602 — Noget „Rønneklæde“ paa Væggen i den lille Fruerstue. 1610 — Udi store Fruerst. 1 Skive med Skuffader (dobb. Skive), 1 Skænkeskive, 1 Stol, 1 Skab m. Be-slag, 4 Bænke el. Skamle, 4 Højstole, 3 Drejls Duge, 1 Svendebord med 3 Blade, 2 flamske Bænkedyner vævet med Roser, 1 Himmel af Satin, brun-gult m. smaa Blommer, Kappe dertil med Frynser, 2 Messinglysestager.

Udi lille Fruerstue 1 Skive. Udi lille Sengekammer: 3 Senge, 1 Bolsterdyne, 1 Bolsterhoveddyne, 1 Dy-ne med Serseys Vaar, 6 Stk. Sindels? Sparlagen, gul og blaa, til en Seng, 1 Himmel af gult og brunt Atlask med Sprangstykker imellem, 1 Kappe, gul og brun, af broget Atlask med Sprang-stykker og m. gule og brune Frynser, 1 Drejlsdug, 1 Drejlsaaandklæde.

Udi Mellemstuen 2 Træsenge. Udi lille Skorstenskammer 1 Skive, 1 Træseng. 1611 — forfærdiget Tra-pen og Svalen udenfor Fruerst. med nye Deller. En ny Dør til Fruerstuen og 2 Døre paa Fruerstueloftet til de 2 Kamre. Repareret Loftet over Slots-herrens Kammer. 1615 — Fruerstue-Skorstenen er blæst ned, genopføres og faar ny Hjælm foroven. Fruerstue-taget repareres, da det fik stor Skade ved Skorstenens Fald.

1623 — 2 Tylter 12 Alen Fyrredeller fra Oluf Koefoed i Rønne til en ny Trappe og Svale til Fruerstuen og en Trappe til Skrivestuen. 2 nye Vinduer til Fruerstuen. 1621 — Fruerstuens Tag er brøstfældigt. Muren om samme Hus fra „Mandtellogenn og over Vandpor-ten“ er paa flere Steder nedfalden. — Fruerstuen har 4 eller 6 Vinduer til Borggaarden ved Svalen og paa „Dej-stuen“. Køkkenet er vel ved Magt.

1625 — udi Fruerstuen en dobbelt Skive, som Slotsherren selv bruger. Kridt til Fruerstuen, formedels Mørke og Dunkelhed i denne. 1627 — Skor-stenen paa den nordre Side af Fruerst. er nedblæst og genopføres paa ny fra Grunden af. Den gjorde stor Skade paa Taget, da den stod paa Midten af dette. Nye Potter til Kakkellovnen i Fruerst. 1635 — Hans Nielsen, Allinge, leverer 8 Tylter Deller, som blev brugt til en Vindeltrappe, som Hans Sned-ker i Sandvig oprettede til Fruerstuen efter at den anden, som tilforn stod, var saa brøstfældig, at man med Livs-farlighed skulde gaa derpaa og intet knnde staa til at hjælpe. 1637 — Spar-reværk med Bjælke og andet forfærdi-get paa „det høje Taarn“ næst ved Fruerstuen, som ganske var nedblæst. 1645 — Annammet efter de svenske, udi Fruerst. 2 dobbelte Træskiver med 3 smaa Bænke, 2 store Rygstole (har Svenskerne taget de 2 andre?), 1 gl.

Jernkakkellovn. I Fadeburet en gammel Seng og en gammel Skive. 1646 — Nye Vinduer, et i Kælderen ved Fruerstuen, et nyt Vindue og 12 Ruder flikket udi „Fruens Kammer“, et nyt i Gangen ved Fruerstuen, et ved Fadeburet, 48 Ruder i det lille Kammer over Fruerstuen — nok paa samme Fruerst. imod Wollen 1 nyt Vindue. Er leveret paa Loftet over Fruerst.: 10 Td. Rug, 4 Td. Rug-mel, 4 Td. Byg, 6 Td. Bygmel, 5 Skp. Humle.

1683 — Et stort Hus, som staar i Øster og Vester paa den søndre Side (af Borggaarden), paa hver Ende af for-nævnte Hus befandtes at have været 1 Taarn, som var ganske øde og forfal-dent. Dog den nederste Mur staar end-nu og kan repareres. Det øverste af samme Længe med Tag, Sparrer, Læg-ter og Sten er forfaldent og alene den underste Mur kan hjælpes med Kalk og Sten.

For begge Ender af Fruerstue-huset ses senere Tilbygninger mod Øst tæt op til Mandeltaarnet og mod Vest hen foran det store Taarn til „Vandporten“ gennem hvilken man kom fra Borggaar-den ud til Bryggerset. Den øst-lige Bygning er rimeligvis den „Dejestue“ el. Mælkestue, der ifølge Lensregnskaberne byggedes 1585 og siden nævnes i Forbin-delse med Fruerstuen og Salen foran denne.

1585 — Penge til Folk derslog Kalk til den nye Dejestue. Ca. 1000 Tagsten til den nye Dejestue. Der lagdes 2 Lof-ter i den nye Dejestue med en Vindel-trappe og en anden Trappe. Deller til Gavlen paa Dejestuen. 1635 — 8 Tylter Deller til en Vindeltrappe til Fruer-stuen (den samme som ovennævnte?). 1610 — Inventar i „Mælkestuen“: 1 Kedel paa 0,5 Td., 1 Trefod, 1 Vind-kærne, 1 Haandkærne, 2 Flødebøtter, 43 Siebøtter, Mælkesigter, Smørbaljer. 1621 er Inventar i „Dejestuen“ det samme som før i Mælkestuen (dog kun 20 Sibøtter) hvorfor begge disse Betegnelser vel maa gælde den samme Lokaltet. 1645 — Slottets daglige Per-soner: bl. a. Anna Mælkedeje og Mar-grete, Mælkedejens Pige.

Til de øvrige Rum Øst og Vest for Stegerset el. Fadeburet maa vel nogle af de før nævnte Kæl-dere (Fiske-, Slagte-, Saltekælder) henføres?

„Det høje Taarn“ ved Fruerstu-ens Vestende har vel oprindelig været et Forsvarstaarn. Siden Ly-bækkertiden synes det ikke at have været bestykket med noget Skyts, og en Skorstenskanal i Taarnmu-ren kunde tyde paa, at det an-vendtes til Beboelse i Forbindelse med Fruerstuehusets Rum. Det er maaske den „Karnap“, der om-tales i Regnskaberne 1598.

Ved Siden af Taarnet laa „Vand-porten“, som nævnes 1621, mel-lem den sydlige og vestlige Fløj.

Den vestlige Fløj af Borg-gaardens Bygninger har forneden 2 store Rum, som har haft hvæl-vede Lofter. Om deres oprinde-lige Bestemmelse vides intet, og ogsaa om deres senere Anven-delse er der Usikkerhed. Det ene af dem har vistnok været Borger-stue. Rummet nærmest Kirken anvendtes 1683 til Hestemølle (Omtales bl. a. af Rasmus Ravn).

Ovenpaa har der været Bebo-elsesrum, hvor den svenske Lands-høvding Printzenskjold siges at have haft sine Værelser (Amt-mand Urne) i Slottets 2den sven-ske Periode. I Borggaarden er Rester af en Stentrappe, der maa have været fortsat op til 2det Stok-værk. Muligvis kan „Junkerens Stue og Sengekammer“, „Pigernes Kammer“ „Drengenes Kammer“, „Peder Koefoeds Kammer“ hen-føres hertil.

1610 — I Borgerstuen: 2 Langborde, 2 Skiver, 2 Blaaarns Borgerstueduge, 2 Borgerstueforbænke. 1615 — Borger-stuedøren repareres. 1640 — Den gamle Borgerstue beklædt med Deller. 1644. — Et Vindue med to 2 Buer gjort i den gamle Borgerstue og opsat. Sam-mesteds en Kakkellovn. 1646 — indsat 58 Ruder i Borgerstuen. (Efter Sven-

skernes Afmarsch var bl. a. ca. 300 ituslagne Ruder paa Slottet). 1648 — 9 Ruder isat paa Borgerstuen. 1645 — „paa Loftet over den store Hvælving: et gammelt Sejerværk.“

I den vestlige Fløj — Kirke-fløjen — var Kirken med Kirke-taarn i den østlige Ende op til Manteltaarnet og Vaabenhus mod Vest. Ovenpaa Kirken laa i 2det Stokværk Kongens Gemak og Sal.

Kirken kaldtes Skt. Margretes Kapel. Den gennemgik en større Ombygning i Lybækkertiden, hvor-ved den antagelig blev forsynet med de 3 Krydshvælvinger, hvor-af der endnu ses Spor i Murens Sider og 4 Hjørner. Før den Tid var der sandsynligvis Bjælkeloft (Hauberg). Prædikestolen stod ved det sydøstlige Hjørne, og Alteret ved den østlige Endemur. Over Alteret var Kalkpudset prydet med de forskellige Lensmænds og de-res Fruers Adelsvaaben. Under den vestlige Del af Kirkebygning-en var et Varmekammer til Op-varming af Kirken og vel tillige Lokalerne ovenpaa denne.

1598 (Hübner) — ifølge Brev fra den lybske Hovedsmand til Raadet i Ly-bæk er Kirken igen færdig, og han beder om at faa en Præst til den. 1610 — udi Kirken: 1 rødt Alterklæde af Atlask med et sort Kors og noget hvidt iblandt, 3 Messesærke (en ny og 2 gamle), 4 Messehagler (den ene af sort Fløj), 1 Alterbog.

1645 — udi Kirken: 1 rød blommed Fløjlsmessehaagel med Guldkors, 1 gam-mel Messesærk, 1 Alterdug, 1 liden Messinglysestige, 1 Kalk og Disk af Tin.

Leveret til Holger Rosenkrants: 1 li-den Messinglysekrone, som hang i Kir-ken, og som var hans.

1652 — Hr. Johannes Georg Kristian forrige Slotspræst paa Hammershus er antaget til at være Skibspræst.

1683 — Det Hus, som staar i Øster og Vester, hvor Kirken, Hestemøllen og tvende Sale er, dertil behøves Re-paration. Hvad Kirkens Brøstfældighed angaar, da mangler noget paa Vindu-erne, som kan repareres for 2 Rdl. In-ventarium: 1 Par Lyssestager, 1 gammel udstøgt Messehaagel, 1 do. Messeskjorte, 1 liden Tinkalk, 2 af salig Amtmand Finckes og Frues Vaabener, 1 Tavle iligemaade med hans Vaabener paa.

1756 (Amtm. Urne) — Ved en Byg-ning, som haver været Kirke, paa den nordre Side af den inderste Gaard, og hvis Sidemur, saavel som Overhvæl-vingen endnu temmelig hel staar — er omtrent 7 Alen høj —, men ellers gan-ske øde og alle Ting indvortes betag-en, kendes endnu temmelig vel med Vand Farver malet paa Muren oven over, hvor Alteret har staaet, nogle Vaabener samt Navne paa nogle Lens-mænd eller Guvernører, saasom øverst paa højre Haand Holger Rosenkrants Vaaben med hans første Frues Vaaben, Gyldenstiern, paa højre Side, og hans anden Frues, Krabbes, paa venstre Side. Bedre hen Christian Gjeddes og hans Frue Urnes Vaaben og Aarstallet 1678. Neden under i den anden Linie Falck Gøjes m. Frue Karen Jensdatter Krab-bes Vaaben (en hvid Bjælke) og et Vaaben med et Spænde eller Sparre eller Husgavl udi, og neden under i 3. Linie staar der C. 5. Pietate et Justitia. Herunder Johan Dietrich v. Wettberg med Vaaben og fulde Titel og hans Frues, Grubbes Vaaben. Ved Siden af et Vaabenskiit med de Gøjers og Krab-bers Vaabener. Adskilligt af dette er ulæseligt og dels ødelagt af grønlige Fugtighed. Prædikestolen siges at have staaet straks ved venstre Haand eller Sonden for Alteret allernederst. I det venstre og nørre Hjørne af Kirken sy-nes at have været en Skorsten og mul-ig en Kakkellovn til Varne i Kirken. Tæt bag Kirken vesten til ses endnu at have været et Kammer, som siges var til Krudt at forvare.

Oppe ved Kirken skal have staaet en Hestemølle, saa og en Smedie, der derover skal Printzenskjold og vel og-saa de andre Lensmænd, have haft deres Værelser. Over Kirken har væ-ret en stor, kion Sal med Gibsarbejder og Gulvet med Fliser belagt, hvor saa-vel Corfzit Ulfeldt som og tilsidst Dip-pel skal have haft deres Arrest.

1815 — Rawert og Garliebs Rejse-beskrivelse om Kirken: For en Snes Aar siden saa man endnu Altertavlen og Stolene; men ved den Tid nedfaldt Hvælvingerne, og derved flyttedes Kom-mandantens Kvæg, som der havde

Stald, til den endnu hvælvende Vagt-stue, tæt ved Indgangen til Slotsaar-den. I Sandvig lever en Kone, som er født paa Slottet og tydelig ved at erin-dre sig dets forrige Tilstand. Det er ikke mange Aar siden at en Komman-dant ansatte en Artillerikonstabel ved Slottet for at vaage over at Nedbryd-ningen gik regelmæssig for sig og for at paase, at han erholdt rigtig Betaling for Murstenene. Landets nuværende hæderlige Kommandant har dog gjort alt, hvad der stod i hans Magt for at hindre Slottets aldeles Undergang.

K. E. S. Koefoed,

Overretssagfører

Jac. Jensen.

Inkassationer, Ejendomshandler. Doku-mentskrivning, Dødsbehandling m. v.

Kontor i Allinge: (Bogtrykker Gornitzkas Ejendom). Træffes personlig hver Fredag Kl. 11-1.

Avismakulatur,

rene Aviser, i 10 Pds Pakker a 75 Øre sælges fra

Allinge Bogtrykkeri.

Aktieselskabet

Hasle Bank

modtager Indskud paa Ind-laansbog og Folio, Termins-ydelser til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Over Land

til Simrishamn, Malmö og København.

S/S Hammershus sælger fra Allinge Kl. 9 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Lørdag. — Søndag Kl. 8 og 18,30. Ank. til København 1,20. Hurtigste, billigste og bekvem-meste Reiserute. Enkeltbillet gælder Tur—Retur.

Simrishamn samme Dag 5 Kr.

Christianse—Gudhjem Onsdag og Fredag m. Afg. fra Allinge 9,30. Pris 4 og 2 Kr.

Nærmere ved Turistbureauet, Sandvig, Tlf. 100, og Dampskibsexp. i Allinge, Tlf. 75.

Fest- og Brudegaver

altid største Udvalg og billigste Priser hos

Conrad Hansen

URMAGER & GULDSEMED.

Allinge Tlf. 140.

Nu er det Jstid!

Flødeisen fra Mejeriet Kajbjerggaard

bringes i Erindring.

Alle gangbare Sorter haves. Vore øvrige Mejeriprodukter anb. Forlang vor Flaskefløde.

Autokørsel.

Ny lukket 4—5 Pers. Bil udlejes Vognm. C. P. Pedersen, Nygade, Allinge Tlf. 133.

Ny 5 Pers. Crysler

og 12—14 Pers. Bil udlejes. Skolekørsel. Henry Hampe. Tlf. Allinge 81u.

Slagteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag. Fersk Flæsk, Karbonade. Mørbrad. Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser Røget Medisterpølse.

Kogt Skinke.

hjemmesmeltet Fedt. Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Forretningskonvolutter

sælges med Firma for kun 8 Kr. pr. Mille.

Allinge Bogtrykkeri

4 Fags Hus

med stor Frugthave i Allinge er til Salg eller til Leje.

Maler Nielsen.

Hus i Sandvig

til Salg. Henvendelse til Murer Edv. Holm, Allinge.

Ny 7 Pers. Crysler

samt 12—14 Pers. Charabanc-Bil udlejes. Al Lastkørsel udføres. Tlf. Allinge 131. Wilhelm Riis.

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra

Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig

Telefon 25

Badeartikler

billigst i

Allinge Messe

Badebenklæder fra 35 Øre

Badehætter 25 —

Badedragter 175 —

do. uldne 525 —

Badekaaber, voxne 9,85 —

Th. Holm.

Bil udlejes.

Ny 5 Personers CRYSLER udlejes. Tlf. Allinge 63. Frank Holm.

Gummisko,

Stort Udvalg. Smaa Priser.

C. Larsen, Vestergade.

14 Personers Bil

udlejes samt al Bilkørsel udføres.

C. Jensen.

Telefon Rø 59 y.

Intet Blad træffer Deres Kundekreds bedre end Nordbornholm!

Saranteret ren Cacao

fra 50 Øre pr. Pd.

Chocolade 100 Øre pr. Pd.

BØRSEN, Klemensker.

Ris,

fine Bassin, Pd. 15 Øre.

BØRSEN, Klemensker.

Al Lastkørsel udføres

samt Svin til Slagteriet a 75 Øre pr. Stk.

Lukket 12—14 Pers. Bil udlejes. Tlf. All. 117 y. A. Engell, Tein.

Bornholms

Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.

Alm. Sparekassevilkaar 4

Køb danske Varer

og De gavner det danske Landbrug og Industri og skaffer

Arbejde til Landets mange arbejds-løse.

Avertér i „Nordbornholm“!